

Årsredovisning 2013

Årsredovisning 2013

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2014
ISBN: 978-91-7585-133-4

Omslagsfoto: Johnér
Foto: Thomas Carlgren, Lars Forsstedt, Casper Hedberg,
Thomas Henriksson, Maskot, Pia Nordlander
Produktion: Kombinera

Ordförandens förord

”Matte är egentligen inte ett ämne – det är magi.”

Så sa 15-åringe Theo sedan han försvarat Värmlands färger i en nationell matematiktävling för åttondeklassare. Jag är övertygad om att de substantiella satsningar SKL gör inom skolområdet ska få fler elever att känna lockelsen och glädjen i att lära sig, få kunskap och nå insikter. Vi har genom ”mattelyftet”, prioriterade frågorna ”framgångsrik skola” och ”Sveriges viktigaste jobb” arbetat intensivt med skolfrågorna. Vi har även noga följt implementeringen av det nya läraravtalet.

SKL har särskild fokus på unga och äldre i de prioriterade frågorna. Det är i de faserna av livet vi behöver extra stöd.

Det är glädjande att SKL:s tema ”Bättre liv för sjuka äldre” uppfylls. Alla medlemmar har med förbundets stöd arbetat hårt för en bättre vård och omsorg för de äldsta medborgarna. Och det har gett resultat. Över hela landet minskar olämpliga läkemedel, och demensvården har gjort stora framsteg. För att nämna ett exempel. När Kiruna började arbeta på ett nytt sätt med ett tydligare fokus på de demenssjukas behov minskade aggressiviteten. Allvarliga incidenter med hot och våld minskade från 23 rapporterade i mars 2012 till endast fyra samma månad i år.

Rysslands annektering av Krim är en påminnelse om vikten av EU som ett fredsprojekt. EU hör jämte jämställdhet och mångfald till de perspektiv som ska genomsyra all vår verksamhet. Vi bidrar med den kunskap som en mycket lång tradition av decentraliserat beslutande och aktiv medborgardialog ger. En förutsättning för demokrati är en stark och oberoende lokal politisk nivå.

Ett varmt tack till förtroendevalda och personal som tillsammans skapat ytterligare ett framgångsrikt verksamhetsår för SKL.

Stockholm i maj 2014

Anders Knape

Ordförande, Sveriges Kommuner och Landsting

VD:s förord

SKL:s frågor spänner över nära nog hela den svenska välfärden. År 2013 blev förstås inget undantag. Sammanfattningsvis har vi levererat mycket av det vi föresatte oss i början av året. Dessutom blev förbundets ekonomiska resultat ett överskott om 24 mkr.

Varje år pekar vår styrelse ut ett antal områden som vi följer lite extra. Under år 2013 hade vi 13 sådana prioriterade frågor. I mycket handlar dessa om att stödja våra medlemmar i att utveckla kvaliteten och resultaten i de välfärdstjänster som levereras.

Minns ni tiden innan det fanns rosa dagstidningar som bara handlar om näringsliv, industri och börskurser? Innan alla digitala medier som ständigt översköljer oss med allehanda ekonomifakta. Nu har vi vant oss - vi kan nästan inte tänka oss en situation utan siffrorna.

Kan vi föreställa oss ett samhälle där siffrorna om resultaten i den offentligt finansierade välfärden är lika frekventa som resultaten från näringslivet? Tänk er en nyhetssändning: "...och nu över till de senaste siffrorna om hälso- och sjukvården. Idag kom cancervårdens kvartalsresultat, som visar på förbättrade siffror för tillgängligheten. Väntetiden för behandling är kortast i...".

Media och andra är absolut inte ointresserade av vissa resultat i välfärdssektorn – tvärtom! Vi har väl alla i färskt minne de dystra rubrikerna om internationella jämförelser av svenska grundskoleelevers studieresultat. Man skulle dock önska att rapporteringen var lika ambitiös när det gäller att visa upp sektorns positiva resultat, exempelvis att mer än åtta av tio äldre är nöjda med sin äldreomsorg.

Mycket sker nu för att öka kunskapen om och transparansen i vår sektor. Ett exempel är samarbetet inom ramen för Etisk Plattform där SKL tillsammans med andra arbetsgivare och fackföreningar har gjort en överenskommelse för att säkerställa insyn och hög kvalitet i offentligt finansierad vård och omsorg.

Ett annat exempel är SKL:s arbete med Öppna Jämförelser (ÖJ). Jämförelser i denna form började vi med redan år 2006. Först ut var hälso- och sjukvården. ÖJ är en metodik som vi ständigt utvecklar – nu senast med jämförelser om kollektivtrafiken.

Ytterligare exempel kan hämtas från skolan där SKL tillsammans med bl.a. friskolorna utvecklat en webbplats – grundskolekvalitet.se – som gör det enkelt för elever och föräldrar att få tydlig information inför valet av grundskola.

Att systematiskt visa upp resultat och kvalitet är ett viktigt sätt att skapa förändringstryck. Brukare/patienter, skattebetalare, allmänhet, förtroendevalda och verksamhetsansvariga – alla har att tjäna på sådant fokus!

Stockholm i april 2014

Håkan Sörman

VD, Sveriges Kommuner och Landsting

Innehåll

- 5 Ordförandens förord
- 6 VD:s förord
- 8 Inledning
- 9 Perspektiv som genomsyrar verksamheten
- 10 Prioriterade frågor
- 11 Framgångsrik skola
- 11 Bättre stöd till utsatta barn och unga
- 12 Unga till arbete
- 13 Bättre liv för sjuka äldre
- 13 Jämlik och hälsofrämjande vård
- 14 Kultur och fritid tillgänglig för alla
- 14 Brukare och patienter som aktiva medskapare
- 15 Digitala välfärdstjänster för alla
- 15 Kvalitetssäkrad välfärd
- 16 Sveriges Viktigaste Jobb
- 16 Infrastruktur för hållbar tillväxt och konkurrenskraft
- 16 Klimatsmart planering
- 17 Stärkt lokal och regional tillväxt
- 18 Årsredovisning och koncernredovisning för år 2013
- 18 Förvaltningsberättelse för år 2013
- 21 Resultaträkning
- 22 Balansräkning
- 24 Kassaflödesanalys
- 25 Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer
- 34 Revisionsberättelse
- 36 Politisk organisation
- 37 Förtroendevalda
- 50 Kansliorganisation

Inledning

Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) årsredovisning för 2013 innehåller en beskrivning och uppföljning av förbundets verksamhet under året.

Redovisningen har sin utgångspunkt i styrmodellen i verksamhetsplan och budget för 2013. Verksamhetsplanen grundas på kongressens inriktningsdokument för mandatperioden 2012–2016.

SKL är en medlemsorganisation för kommuner, landsting och regioner som ska verka på medlemmarnas uppdrag och med utgångspunkt i den lokala och regionala demokratin. Medlemmarna utövar sin beslutanderätt vid förbundskongressen. Kongressen utser styrelse, revisorer och valnämnd. Styrelsen kan utse delegationer och beredningar som stöd för sitt uppdrag.

VERKSAMHETSIDÉ

En fråga om demokrati.

SKL är en medlemsorganisation för kommuner, landsting och regioner. Som arbetsgivar- och intresseorganisation driver vi deras frågor och erbjuder stöd och service.

Vi väcker frågor, agerar kraftfullt och bildar opinion. Vårt uppdrag är att ge kommuner, landsting och regioner bättre förutsättningar för lokalt och regionalt självstyre. Målet är att utveckla välfärden.

Det är en fråga om demokrati.

Perspektiv som genomsyrar verksamheten

Perspektiven EU, jämställdhet och mångfald ska genomsyra SKL:s verksamhet såväl externt som internt. Perspektiven ska beaktas vid planering, beslut, genomförande, uppföljning och utvärdering inom förbundets alla verksamhetsområden. Nedan beskrivs kortfattat de tre perspektiven.

EU-perspektivet

EU-perspektivet handlar om att ta tillvara de möjligheter som det internationella samarbetet erbjuder men också att noga följa och påverka skeenden inom till exempel EU:s institutioner.

Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhetsperspektivet innebär att främja jämställdheten mellan kvinnor och män med målsättningen att kvinnor och män ska ha samma makt och möjlighet att forma såväl sina egna liv som samhället. SKL arbetar aktivt för att jämställdhetsintegrera sin egen verksamhet.

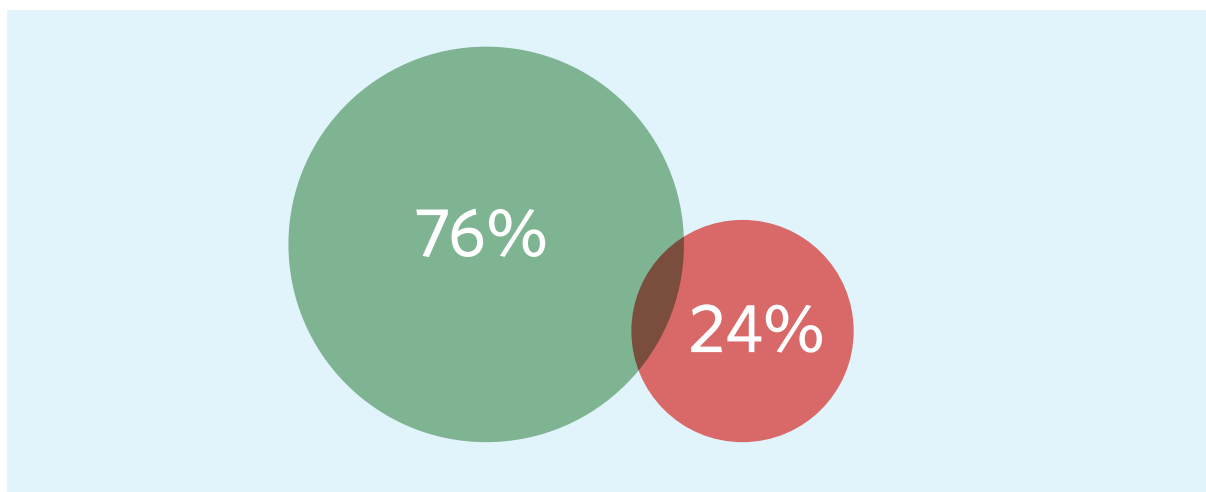
Mångfaldsperspektivet

Mångfaldsperspektivet innebär att se, förstå, värdesätta och tillvarata individens olikheter när det gäller kön, ålder, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, funktionsnedsättning samt sexuell läggning. Perspektiven har ett särskilt intresse för SKL utifrån rollen som nationell arbetsgivarorganisation.

Prioriterade frågor

Som en fördjupning och konkretisering av kongressens inriktningsdokument har styrelsen valt 13 frågor som särskilt viktiga att följa under år 2013. Dessa beskrivs med hjälp av målsättningar i form av indikatorer. I årsredovisningen redovisas om indikatorerna har uppnåtts eller inte för varje prioriterad fråga.

Årets resultat visar att 76 procent av målsättningarna uppnåtts helt enligt plan.

- ✓ 37 indikatorer (76 %) enligt plan
- ✗ 12 indikatorer (24 %) avvikelser

Framgångsrik skola

- ✘ **Minst 75 procent av kommunerna har redovisat elevernas syn på skolan och undervisningen i Öppna jämförelser 2014 utifrån elevenkäter insamlade 2013/14. (Endast 67 procent av kommunerna deltog i enkätinsamlingen).**
- ✔ **Karriärvägar för lärare har utvecklats i en fjärdedel av kommunerna.**
- ✔ **En analys av kritiska faktorer när det gäller övergångar mellan olika skolformer och andra övergångar inom och mellan förskolor och skolor har tagits fram och erbjudits kommunerna.**
- ✔ **En nationell plattform för ökad koppling mellan skola och forskning finns etablerad enligt den partsgemensamma programförklaringen "Forskning ger bättre resultat i skolan".**

I ÖJ som presenteras 2014 framgår det att målsättningen att minst 75 procent av kommunerna ska ha redovisat elevernas syn på skolan och undervisningen inte har uppnåtts. Svarsfrekvensen var 67 procent, vilket betyder att 193 kommuner svarade på enkäten och redovisade. Införandet av karriärtjänster för lärare har fallit väl ut. Mer än 90 procent av kommunerna har under året infört detta system.

SKL har arbetat med en kartläggning och analys av kritiska faktorer för övergångar mellan olika skolformer. Eftersom Skolverket har gjort en motsvarande kartläggning har en samordning skett mellan SKL:s och Skolverketes arbete. Indikatoren anses vara uppfylld även om Skolverkets information till kommunerna kommer att ske under 2014.

Regeringen aviserade under 2013 en nationell samlingspunkt/institut för skolforskning med beräknad start 2015. SKL följer organisationsutredningen av institutet för att se att arbetet så väl som möjligt kommer att svara mot medlemmarnas behov.

Bättre stöd till utsatta barn och unga

- ✔ **Strategiskt verksamhetsöverskridande analysstöd har tagits fram och kommunicerats med medlemmarna.**
- ✘ **Fyra regionala seminarier har anordnats för politiker och ledande tjänstemän med olika teman på ledning och styrning av barn- och ungdomsfrågor. (Två av fyra seminarier genomfördes under 2013. En ställdes in och en genomfördes i mars 2014.)**
- ✔ **Två kartläggningar har gjorts som syftar till att beskriva personal- och kompetenssituationen inom den sociala barn- och ungdomsvården och hur grund- och vidareutbildningarna tillgodoser verksamheternas behov.**
- ✔ **Alla kommuner, landsting och regioner har fått tillgång till stöd för att utveckla föräldrastödet för riskgrupper.**

Ett verksamhetsöverskridande processtöd för styrning och ledning av barn- och ungdomspolitiska

frågor i kommuner och landsting är publicerat och sprids i olika sammanhang. Arbetet pågår med att utveckla BBIC¹ som system för uppföljning, dels som ett samarbete mellan Socialstyrelsen och SKL, dels i separata spår.

Av de fyra planerade konferenserna för förtroendevalda och chefer har två genomförts. Målet är inte uppfyllt med anledning av att en konferens ställdes in och en senarelades till 2014. Båda kartläggningarna är gjorda, varav den som visar hur grund- och vidareutbildningarna tillgodoser verksamheternas behov har lett till fördjupad dialog med den nationella samrådsgruppen för socionomutbildningarna och de fackliga organisationerna Vision och SSR.

Medlemmarna har fått tillgång till stöd genom konferenser, stöttning och råd från utbildade processledare samt genom en framtagen checklista för verksamheternas arbete med att utveckla föräldrastöd för riskgrupper. Överenskommelser mellan kommuner och Beroendecentrum har mynnat ut i lokala instruktioner för hur personal ska arbeta.

Unga till arbete

- ✓ **En prototyp för ett dokumentations- och uppföljningssystem har utarbetats i syfte att tidigt identifiera och fånga upp elever i behov av särskilt stöd.**
- ✗ **Minst tre kommuner deltar i en pilotverksamhet för utvecklad samverkan mellan skola och arbetsliv. *(Då flera kommuner som deltar i Plug In har projekt på gång som tangerar samverkansfrågan avstår man från pilotverksamhet till förmån för att bygga vidare på den pågående verksamheten inom Plug In).***
- ✓ **En strategi för hur kunskaper och erfarenheter från de enskilda projekten inom Plug In ska tas tillvara i Unga till arbete har utarbetats och implementerats.**
- ✓ **Minst var tredje kommun har tagit del av kunskap och metoder som SKL har sammanställt om hur ungas arbetsmarknads-etablering kan främjas lokalt.**

Arbetet med webbverktyget DigiLys, ett dokumentations- och uppföljningssystem, har löpt på enligt plan under året. Målsättningen att tre kommuner ska delta i pilotverksamhet för utvecklad samverkan kommer inte att uppnås, eftersom flera kommuner istället deltar i projektet Plug In² som berör frågan om utvecklad samverkan mellan skola och arbetsliv. Kommunerna kommer att fortsätta att arbeta med den pågående verksamheten inom projektet. Två kommuner har genomfört en framgångsrik pilotomgång på några skolor och verktyget håller nu på att implementeras. Strategin för hur kunskaper och erfarenheter från delprojekten inom Plug In ska tas tillvara i SKL:s ordinarie arbete har utarbetats och implementeras löpande. Målet att minst var tredje kommun ska ha tagit del av kunskap och metoder om hur ungas arbetsmarknads-etablering kan främjas uppnåddes under våren.

1. BBIC = Barns behov i centrum är ett handläggnings- och dokumentationssystem som används i så gott som samtliga kommuners sociala barn- och ungdomsvård.

2. Projekt med EU-finansiering för att förbättra övergång till gymnasieskolan och få fler att fullfölja gymnasieskolan.

Bättre liv för sjuka äldre

- ✓ 250 kommuner arbetar systematiskt för att minska beteendemässiga och psykiska symptom vid demens med stöd av BSPD-registret.
- ✗ Återinläggningar på sjukhus inom 30 dagar för gruppen 65 år och äldre har minskat med 10 procent. *(Minskningen under året uppgick endast till 2,1 procent.)*
- ✓ Ett utbildningsmaterial som stöd för att identifiera psykisk ohälsa och risk för suicid bland äldre finns tillgängligt. (grön)
En modell för presentation av kostnader och kvalitet för vård och omsorg om äldre har utvecklats inom Öppna jämförelser.

Ett stort antal kommuner (266 st) har anslutit sig till BSPD-registret³ och målet har uppnåtts. Registret visar att en minskning av BSPD-symptom har skett, att användningen av neuroleptika har minskat samt att fallolyckorna bland äldre har blivit färre. Trots de stora ansträngningar som Landstingen

3. BSPD = Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens

har gjort för att äldre inte i onödan ska behöva vistas på sjukhus har målet på 10 procents minskning inte uppnåtts.

Utbildningsmaterialet "Första hjälpen till psykisk hälsa – äldre" är färdigt och 362 första hjälpare har utbildats. SKL har undersökt varför vissa enheter inom äldreomsorgen är mer effektiva än andra. Resultatet av studien har presenterats vid två konferenser under hösten och en skrift "Effektduken" har sammanställts.

Jämlik och hälsofrämjande vård

- ✓ En kartläggning av hur patienter tillfrågas om levnadsvanor i vården finns tillgänglig som stöd för utveckling och förbättring.
- ✓ Ett antal testade och genomförda metoder för en mer jämlik vård i första linjens hälso- och sjukvård finns tillgängliga.
- ✓ Resultat, kunskap och erfarenheter från avslutade preventionsprojekt inom arbetsmiljöområdet har spridits till ett antal landsting och kommuner.
- ✓ En rapport har tagits fram om hur jämlika och hälsofrämjande kriterier presenteras i landstingens och regionernas styr- och ledningsdokument.

Kartläggningen har mynnat ut i två rapporter, en i en mer lättillgänglig version, kommer att spridas till medlemmarna och användas i samband med SKL:s folkhälsogrups besök hos regioner och landsting under 2014. Sju vårdcentraler har testat och utvecklat metoder för en mer jämlik första linjens vård. Resultaten presenterades på en nationell konferens i mars 2014, och arbetssätten och metoderna kommer att fortsätta spridas under 2014. Under hela 2013 har arbetet med att sprida erfarenheter från avslutade preventionsprojekt inom arbetsmiljöområdet pågått och arbetet fortsätter under 2014. En rapport om hur jämlika och hälsofrämjande kriterier presenteras i landstingens och regionernas styr- och ledningsdokument finns tillgänglig och kommer att användas som diskussionsunderlag vid medlemsbesök under 2014.

Kultur och fritid tillgänglig för alla

- ✘ **Kommuner och landsting har tillgång till relevanta metoder och fakta, inklusive genusbaserad statistik, för att säkerställa alla barns rätt att delta i kultur- och fritidslivet oavsett kön och funktionsförmåga. (Då arbetet med att ta fram statistik blev både omfattande och tidskrävande har arbetet med motsvarande material på metodområdet ännu inte påbörjats).**
- ✓ **SKL har påbörjat ett arbete för att kunna erbjuda medlemmarna nya och bättre avtal när det gäller utlåning av e-böcker.**
- ✓ **Medlemmarna har tillgång till nationella mötesplatser för att ta fram strategier för fortsatt utveckling av kultursamverkansmodellen.**
- ✓ **Medlemmarna har tillgång till en vägledande sammanställning av finansieringsmodeller relaterade till elitidrottens anläggningskrav, byggd på nationella och internationella exempel.**

Under året har SKL kartlagt tillgänglig svensk statistik inom kultur- och fritidsområdet samt skapat en matris för vilket material som förhåller sig till ålder, kön och funktionalitet. Materialet finns tillgängligt för medlemmarna på SKL:s webbplats. Kartläggningen på metodområdet har ännu inte genomförts. SKL har tagit fram en kunskapsöversikt gällande e-böcker på folkbibliotek. I december fastställde SKL:s styrelse förbundets utgångspunkter för e-böcker på folkbibliotek samt beslutade att bjuda in ett antal ledande företag till samtal för att försöka nå en överenskommelse på området. Vid ett möte initierat av kulturministern kring utvecklingsbehov och svårigheter i kultursamverkansmodellen del-

tog SKL och de flesta regioner och landsting. Under våren genomfördes ett erfarenhetsutbyte för regionala politiker med ansvar för samverkansmodellen och regionala kulturchefer. Nätverk har träffats vid två tillfällen. Skriften "Elitidrottens anläggningar, finansiering, kostnader och dialog med idrotten" lanserades i januari 2014.

Brukare och patienter som aktiva medskapare

- ✘ **Verktyg för att mäta effekten av systematisk brukar-/patientmedverkan har utvecklats. (Då man på de håll där det bedrivs systematiskt utvecklingsarbete saknar metoder för att mäta resultat av det ändrade arbetssättet har insatsen varit förenad med mer arbete än vad det funnits resurser till inom projektgruppen).**
- ✓ **En fjärdedel av medlemmarna har genom sina förtroendevalda eller anställda nått av budskap kring vad brukar- och patientmedverkan innebär och varför det är angeläget.**

Målsättningen att utveckla metoder för att mäta effekter "impact measurement" av brukares och patienters medskapande har inte uppnåtts. En förklaring till detta kan bland annat vara att verksamheter som bedriver systematiskt utvecklingsarbete sällan har utvecklat metoder för att mäta resultatet av det ändrade arbetssättet. Även bristande resurser inom arbetsgruppen har bidragit till att arbetet inte har blivit klart. Medlemmarna har genom webinarier, konferenser samt en workshop nått av budskap kring vad brukar- och patientmedverkan innebär och varför det är angeläget. Målet har därmed uppnåtts.

Digitala välfärdstjänster för alla

- ✓ Regionala digitala agendor och regionala samarbetsorganisationer kring utveckling av e-samhället finns över hela landet.
- ✓ 50 procent av invånarna känner till 1177-konceptet, råd om vård via internet och telefon, och 25 procent av invånarna är anslutna till "Mina hälsotjänster".
- ✗ Företagare kan via en nationell portal, verksamt.se, få information och ansöka om kommunala tillstånd. *(Arbetet fortskrider men det saknas en bred överenskommelse mellan olika inblandade parter).*
- ✗ En tredjedel av landets kommuner har påbörjat arbetet med att erbjuda invånarna kommunikation via en säker digital brevlåda för offentlig sektor. *(Till följd av att regeringens förordningsförändring försenades försvårades också förberedelsearbetet hos kommuner och landsting).*

Samtliga regioner arbetar med, eller har för avsikt att ta fram, en regional digital agenda. Regional samverkan kring utveckling av e-samhället diskuteras över hela landet och på flera håll etableras samarbetsorganisationer. Under året uppnåddes målet, allmänhetens kännedom om 1177 Sjukvårdsrådgivningen uppgick till 67 procent och kännedomen om 1177.se till 36 procent. Det innebär ett medelvärde för 1177-konceptet på cirka 49 procent. Användningen av 1177.se stiger konstant och drygt 1,5 miljoner användare har öppnat konto i Mina vårdkontakter vilket motsvarar ungefär 16 procent av befolkningen. Företagare har möjlighet att via verksamt.se få information och ansöka om vissa kommunala tillstånd. Förfarandet som bygger på blanketter är omständligt och ambitionen är att de ska ersättas med smartare elektroniska tjänster. SKL har drivit på att verksamt.se utöver Bolags-, Skatte- respektive Tillväxtverkets information och verktyg även ska innehålla kommunal information och tjänster. I maj 2014 avslutar verksamt.se och SKL en förstudie för hur verksamt.se ska utvecklas till en ännu smartare och mer heltäckande företags-sajt som omfattar hela offentliga sektorn.

Under hösten beslutade regeringen om den förordningsändring som krävs för att kommuner och landsting ska få ansluta till den digitala brevlådan "Mina Meddelanden". Till följd av förseningen

av regeringens förordningsförändring försvårades också förberedelsearbetet hos kommuner och landsting. Det är dessutom problematiskt att förordningen inte inkluderar kommunala bolag och privata utförare som agerar på uppdrag av offentlig sektor.

Kvalitetssäkrad välfärd

- ✓ Ett material är framarbetat som beskriver och analyserar politikens möjlighet till insyn och kontroll i olika organisations- och företagsformer.
- ✓ 150 kommuner och samtliga landsting och regioner har analyserat om de har rutiner och system för uppföljning och kontroll över beslutade tjänster samt om de är kända och används.
- ✓ Ett utbildningspaket har tagits fram för att tydliggöra nämnders och styrelsers ansvar och kontroll över verksamheterna, liksom fullmäktiges ansvar för att pröva och utkräva ansvar.
- ✓ Checklista för upphandling finns.

Materialet som beskriver och analyserar politikens möjlighet till insyn och kontroll i olika organisations- och företagsformer är klart och antaget. 155 kommuner och samtliga landsting har registrerat sig i det egenvärderingsinstrument som SKL erbjuder. Samtliga kommuner som ingår i projektet Kvalitetssäkrad välfärd kommer att genomföra två egenvärderingar för att analysera förändringar. Ett motsvarande verktyg är framtaget som stöd till kommunernas tillsyn av fristående förskolor. Ett utbildningspaket har tagits fram för att tydliggöra nämnders och styrelsers ansvar och kontroll över

verksamheterna, liksom fullmäktiges ansvar för att pröva och utkräva ansvar. Utbildningspaketet inarbetas i uppföljningsguiden.se, och workshoppar med förtroendevalda kommer att ske under 2014. En framtagna checklistan för upphandling med förtroendevalda som målgrupp kommer att redovisas på uppföljningsguiden.se och en kortare skrift tas fram under 2014.

Sveriges Viktigaste Jobb

- ✓ **Minst 75 procent av personalcheferna i kommuner, landsting och regioner upplever att SKL:s satsning Sveriges Viktigaste Jobb bidrar till att öka välfärdsjobbets attraktionskraft.**
- ✗ **SKL har samlat och spridit kunskap om hur den tekniska utvecklingen kan komma att påverka välfärdssektorns yrken och yrkesroller. (Indikatorn är kopplad till rekryteringsrapporten som färdigställs först under våren 2014).**
- ✓ **Kommuner, landsting och regioner har tillgång till en guide/vägledning för att utveckla egna chefsförsörjningsprogram.**
- ✓ **SKL har spridit kunskap om medarbetarnas kompetensutvecklingsmöjligheter i kommuner, landsting och regioner.**

77 procent av personalcheferna i kommuner, landsting och regioner upplever att SKL:s satsning Sveriges Viktigaste Jobb bidrar till att öka välfärdsjobbets attraktionskraft. Hur den tekniska utvecklingen kan komma att påverka välfärdssektorns yrken och yrkesroller är kopplad till rekryteringsrapporten som blir klar under våren 2014. SKL har tagit fram en guide/vägledning för att utveckla chefsförsörjningsprogram. Guiden finns tillgänglig på SKL:s webbplats, och under hösten har tre rapporter som rör karriär- och utvecklingsmöjligheter i sektorn, lön samt arbetsmiljö har publicerats.

Infrastruktur för hållbar tillväxt och konkurrenskraft

- ✓ **Den nationella planen som tas fram 2013 ska innehålla det huvudsakliga stomnätet enligt TEN-T.**

- ✓ **SKL har publicerat länsvisa indikatorer för jämförelse av kollektivtrafik och påbörjat ett arbete att ta fram Öppna jämförelser för de regionala kollektivtrafikmyndigheterna.**
- ✓ **Minst två tredjedelar av kommunerna och regionerna har tagit fram en bredbandsstrategi som tillgodoser samhällets behov av elektroniska tjänster.**

TEN-T, som var högt prioriterat av Näringsdepartementet under 2013, finns med i departementets direktiv till Trafikverket om ny nationell plan. En rapport med länsvisa jämförelser för kollektivtrafik 2012 finns framtagna och ÖJ publiceras våren 2014. Mycket aktivitet pågår i bredbandsfrågan just nu, både lokalt och regionalt. SKL hjälper till med kunskapsstöd och råd.

Klimatsmart planering

- ✓ **Från SKL finns ett förslag till ändrad tillämpning av plan- och bygglagen med syfte att stärka möjligheten till helhetsavvägningar för klimatsmart planering.**
- ✗ **En arena för dialog med regeringen om hur staten ska stödja kommunerna i arbetet med klimatanpassning har etablerats. (Beslutsfattare från regeringen, olika**

utskott samt representanter för centrala myndigheter och län bjöds i december 2013 in till ett möte. Detta fick dock skjutas upp på grund av för få anmälda. Nytt möte planeras i mars 2014).

✘ Kommunerna har fortsatt möjlighet att ställa energikrav vid försäljning av kommunal mark. *(Ansvarig minister har i september 2013 aviserat att regeringen ska lägga förslag som förbjuder egna kommunala krav. Frågan avgörs av riksdagen våren 2014).*

✓ Som stöd för kommunernas vattenskyddsarbete finns ett forum för erfarenhetsutbyte.

De ändringar som föreslagits i utredningen "En effektivare plan- och byggprocess" och "Bullersamordningsutredningen" kommer sannolikt att få gehör i propositioner. Planläggning ska med hänsyn till bl.a. klimataspekter främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Bulleraspekter ska komma in tidigt i planeringen och samma definition av buller ska finnas i PBL och MB. Mötet kring det nationella ansvaret för klimatanpassningen med representanter från regeringen, olika utskott samt representanter för centrala myndigheter blev inställt på grund av för få anmälda. Mötet genomfördes i mars 2014. Regeringens förslag som förbjuder egna kommunala energikrav vid försäljning av kommunal mark, tas av riksdagen våren 2014.

SKL har arbetat fram en modell för samordnade kommunala krav och gick i oktober ut med en rekommendation till kommunerna. Rekommendationerna finns på SKL:s webbplats. Skriften "Skydda vattnet – strategiskt dricksvattenskydd i kommunerna" som också innehåller en checklista, har spridits till samtliga kommunstyrelseordföranden samt

till berörda myndigheter och organisationer. Under våren 2014 hålls konferensen "Säkert dricksvatten", som blir den slutliga aktiviteten för "vattenskyddsindikatorn".

Stärkt lokal och regional tillväxt

✓ Resultatet av ett pilotprojekt om att löpande samla in företagens omdömen om kommunernas service och därmed vidareutveckla "Insikt" som verktyg för verksamhetsutveckling, finns tillgängligt.

✓ De medlemmar som deltagit i utbildningen "Förenkla helt enkelt" har tillgång till en nationell arena för erfarenhetsutbyte.

✓ En sammanställning av kommunala och regionala insatser för att underlätta näringslivets kompetensförsörjning finns tillgänglig för medlemmarna. En analys av insatsernas effekt har inletts och delresultaten har gjorts tillgängliga.

✘ Två innovationsupphandlingsprocesser har initierats i samverkan med kommuner och/eller landsting/regioner. *(Ingen innovationsupphandlingsprocess har ännu inletts).*

Resultatet av pilotprojektet om att löpande samla in företagens omdömen om kommunernas service visar att det går att skapa ett digitalt verktyg som möjliggör en löpande och träffsäker utvärdering av kommunernas myndighetsutövning gentemot företag. I oktober genomfördes utbildningen "Förenkla helt enkelt" och deltagarna har fått tillgång till sammanställningen om kommunala och regionala insatser för att underlätta näringslivets kompetensförsörjning. Ytterligare en sammanställning kommer att bli tillgänglig där en avgränsning gjorts till vissa insatser där både näringsliv och medlemmar är engagerade.

Vinnovafinansierade projekt har genomförts för digitala skolbibliotek och öppen administrativ skolplattform. Projekten har resulterat i förstudier och förslag på sätt att driva utvecklingen framåt. SKLs styrelse kommer i början av 2014 att besluta att fördjupa arbetet kring gemensam kravspecifikation inför kommande upphandling. Innovationsupphandling är en av dem, men tydliga initiativ i den riktningen saknas än så länge.

Årsredovisning och koncernredovisning för år 2013

Förvaltningsberättelse för år 2013

Sveriges Kommuner och Landstings uppgifter

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är en sammanslutning för kommuner, landsting och regioner i Sverige vars verksamhet bygger på den lokala och regionala demokratin. Förbundet är en arbetsgivar- och intresseorganisation.

Samtliga 290 kommuner, 18 landsting samt regionerna Skåne och Västra Götaland är medlemmar. Förbundet är en ideell förening och verksamheten leds av en styrelse utsedd av kongressen. Till stöd finns en kansliorganisation.

SKL företräder medlemmarnas intressen och ska med utgångspunkt i den lokala och regionala demokratin stödja dem i utvecklingen av välfärdstjänster. Förbundet har till huvuduppgift att utveckla den kommunala självstyrelsen med stort handlingsutrymme och stark medborgerlig förankring. Insatser för att stödja medlemmarna sker framförallt genom intressebevakning, verksamhetsutveckling samt rådgivning och service.

Verksamheten under 2013

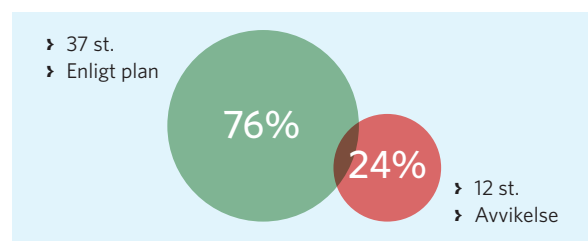
Kongressen har angett att förbundets aktiviteter under mandatperioden 2012-2016 skall ha sin utgångspunkt i följande tre inriktningar

- › Demokrati och självstyre
- › Välfärdens utveckling och finansiering
- › Attraktiva arbetsgivare och attraktiva jobb

För dessa inriktningar har kongressen definierat totalt 68 inriktningsmål. För 2013 pekade styrelsen ut följande 13 frågor som särskilt viktiga att följa:

- › Framgångsrik skola
- › Bättre stöd till utsatta barn och unga
- › Unga till arbete
- › Bättre liv för sjuka äldre
- › Jämlik och hälsofrämjande vård
- › Kultur och fritid tillgänglig för alla
- › Brukare och patienter som aktiva medskapare
- › Digitala välfärdstjänster för alla
- › Kvalitetssäkrad välfärd
- › Sveriges Viktigaste Jobb
- › Infrastruktur för hållbar tillväxt och konkurrenskraft
- › Klimatsmart planering
- › Stärkt lokal och regional tillväxt

För de prioriterade frågorna ovan har 49 indikatorer definierats för att möjliggöra utvärdering och uppföljning. För 2013 konstateras måluppfyllelse för 37 av indikatorerna, medan avvikelser rapporteras för resterande 12 indikatorer.

Av det arbete som under året löpt enligt plan kan bland annat följande lyftas fram:

- Mer än 90 procent av kommunerna har infört karriärtjänster (Framgångsrik skola).
- 266 kommuner har anslutit till BPSD-registret (Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens). I januari 2014 har 3 228 anslutna enheter påbörjat bedömningar och 13 255 personer finns med i registret. Samtidigt som BPSD-symptom minskar, minskar användningen av neuroleptika och de äldre faller mindre (Bättre liv för sjuka äldre).
- 50 procent av invånarna känner till 1177-konceptet, råd om vård via internet och telefon (Digitala välfärdstjänster).
- 77 procent av personalcheferna i kommuner, landsting och regioner upplever att SKL:s satsning Sveriges Viktigste Jobb bidrar till att öka välfärdsjobbets attraktionskraft (Sveriges Viktigste Jobb).

Bland de indikatorer där full måluppfyllelse ej uppnått märks bland annat följande:

- Återinläggningar på sjukhus inom 30 dagar för gruppen 65 år och äldre har inte minskat med 10 procent (Bättre liv för sjuka äldre).
- På klimatområdet har mycket hänt men fortfarande återstår en tydlig linje från statligt håll avseende ansvar, organisation och finansiering. Då ansvarig minister under hösten 2013 aviserat att regeringen ska lägga förslag som förbjuder egna kommunala energikrav har målet att kommunerna ska ha fortsatt möjlighet att ställa krav på energieffektivt byggande vid markförsäljning inte uppnåtts (Klimatsmart planering).

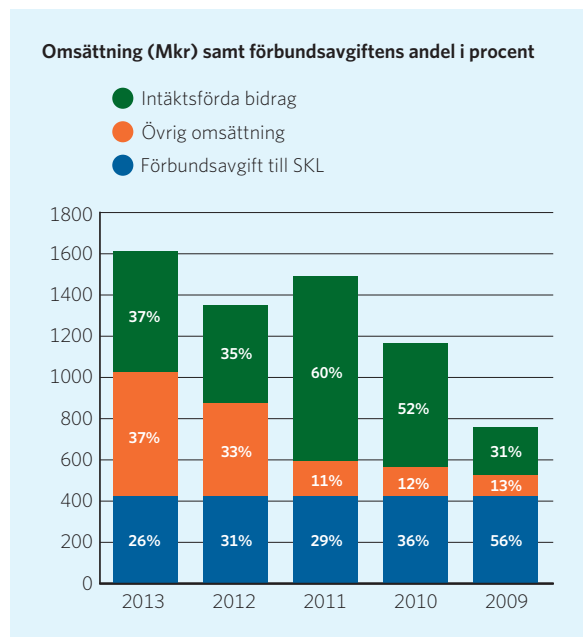
Ekonomiskt utfall – Förbundet

Det ekonomiska resultatet år 2013 för Sveriges Kommuner och Landsting uppgår till 24,2 (-28,6) föregående år) mkr efter bokslutsdispositioner och skatt. Under året har SKL erhållit utdelning från sina dotterbolag om totalt 28 mkr, fördelat på 15 mkr från SKL Företag samt 13 mkr från SKL Kapitalförvaltning.

Förbundets intäkter

År 2013 var förbundsavgiften 425,0 (425,0) mkr, vilket motsvarar 26% (31 %) av omsättningen. Liksom tidigare år har en rabatt givits till de tre största kommunerna och tre största landstingen.

Förbundets övriga intäkter är främst statliga bidrag samt intäkter från verksamheten, framför allt

från kurser, konferenser, konsultinsatser och skrifter. Från och med 2012 redovisas endast den del av bidragen över resultaträkningen som förbundet har förfoganderätt över, dvs. som rör projekt som förbundet utför i egen regi. Resterande del av bidragen slussas via förbundet till mottagaren och redovisas däremellan över balansräkningen. I övrig omsättning ingår från och med år 2012 intäkter från landstingen, vilka dessförinnan enbart redovisades över balansräkningen.

Det finansiella resultatet för förbundet uppgick under 2013 till 39,6 (31,9) mkr. Förändringen i det finansiella resultatet beror på ökade ränteintäkter samt höjd utdelning från dotterföretag.

Förbundets kostnader

Förbundets kostnader utgörs huvudsakligen av den politiska verksamheten 35,0 (40,2) och avdelningarnas verksamhet 952,6 (767,8) mkr.

Pensioner

Förbundets pensionsåtaganden uppgick vid årsskiftet till 959 (864) mkr. Dessa åtaganden tryggas genom medel avsatta till pensionsstiftelse, vars tillgångar uppgick till 1 202 (1 110) mkr enligt marknadsvärdering.

Totalavkastningen för SKL Pensionsstiftelse för året uppgick till 12,3 (9,4 %) före skatt. Stiftelsens resultat har gynnats främst av högre aktievärderingar, men även av en bra avkastning på ränteportföljen.

Nyckeltal

	2013	2012	2011	2010	2009
Förbundsavgift (mkr)	425	425	425	425	425
Verksamhetens resultat, förbundet					
Årets resultat förbundet (mkr)	24	-29	-5	53	-53
Antal anställda förbundet ¹	468	482	446	443	453
Soliditet förbundet	29%	35%	58%	56%	36%
Balansomslutning förbundet (mkr)	3 251	2 635	1 621	1 688	2 494
Eget kapital förbundet (mkr)	933	909	938	942	889
Verksamhetens resultat, koncernen					
Årets resultat, koncernen (mkr)	68	10	-5	17	64
Antal anställda, koncernen	630	665	627	619	625
Soliditet, koncernen	34%	38%	55%	52%	39%
Balansomslutning, koncernen (mkr)	3 891	3 305	2 264	2 431	3 176
Eget kapital, koncernen (mkr)	1 331	1 262	1 252	1 257	1 240

¹ Medelåldern i förbundet 2013 var 47,6 år (47,4).

Förslag till resultatdisposition

Till Sveriges Kommuner och Landstings förfogande står (belopp i tkr)

Balanserade vinstmedel	858 279
Årets resultat	24 214
Summa	882 493

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att i ny räkning överföra 882 493 tkr.

Koncernen

Koncernredovisningen utgör ett sammandrag av räkenskaperna för SKL och de företag där förbundet – direkt eller indirekt – äger mer än 50 % av aktierna. I tillägg finns adekvat del av intressebolag redovisade. Förteckning över dotterföretag framgår nedan. För redovisningsprinciper se sidan 25.

SKL-koncernen uppvisar ett resultat på 68,3 (10,3) mkr. Resultatförbättringen beror främst på att förbundet erhållit gottgörelse från Pensionsstiftelsen med 41 (0) mkr, samt att SKL Företagskoncernen överträffade resultatet i förhållande till lagd budget med 22,9 mkr.

SKL Företag-koncernen har som målsättning att förse Sveriges kommuner, landsting och regioner med prisvärda varor och tjänster. Moderföretag inom SKL Företag-koncernen är SKL Företag AB.

SKL Företag-koncernen verkar inom ett antal för kommuner, landsting och regioner nyttiga branscher och verksamhetsområden. Dessutom bedrivs i intressebolag pensions- och försäkringsrörelse samt verksamhet inom larm- och säkerhetstjänstområdet. Moderbolaget SKL Företag AB ansvarar

SKL:s aktiva dotterföretag och intressebolag

SKL Företag AB (100 %)	Koncerngemensamma funktioner
- Dagens Samhälle AB (100 %)	Tidningsverksamhet
- SKL Fastigheter och Service AB (100 %)	Fastighetsförvaltning
- SKL International AB (100 %)	Biståndsverksamhet
- SKL Kommentus AB (98 %)	Upphandlings- och förlagsverksamhet
- Equalis AB (52 %)	Kvalitetssäkring inom laboratoriemedicin
- SOS Alarm (50%)	Alarmeringstjänst
- KPA AB (40%)	Pensionsadministration och försäkringstjänster
SKL Kapitalförvaltning AB (100 %)	Finansförvaltning

för koncerngemensamma funktioner som koncernledning och koncernuppföljning.

Koncernens överskottslikviditet hanteras av SKL med tillhörande koncernbank, sedan augusti 2012. De ingående företagen erhåller respektive erlägger internränta på saldon i det så kallade koncernkontosystemet.

SKL placerar detta kapital på konto eller i svenska räntefonder.

Det är SKL:s strävan att överföra sådan överskottslikviditet, som inte behövs i koncernen, till SKL Kapitalförvaltning AB. Under 2013 har därför ytterligare 300 mkr tillförts kapitalbolaget i aktieägartillskott, vilket har ökat bolagets placeringskapital med motsvarande belopp. Marknadsvärdet på SKL Kapitalförvaltning AB:s tillgångar uppgick per 31 december 2013 till 1 187 mkr. Totalavkastningen före skatt uppgick under året till 7,2 %.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2013	2012	2013	2012
Rörelsens intäkter					
Förbundsavgift		425 014	425 012	425 014	425 012
Bidrag	1	1 030 669	805 749	1 030 669	805 749
Nettoomsättning	2-3	784 727	769 358	142 594	110 961
Övriga rörelseintäkter		16 886	9 254	16 539	9 249
		2 257 296	2 009 373	1 614 816	1 350 971
Rörelsens kostnader					
Råvaror och förnödenheter		-9 042	-14 506	-	-
Handelsvaror		-360 496	-387 849	-	-
Övriga externa kostnader	3-5	-1 293 372	-1 041 995	-1 243 543	-980 408
Personalkostnader	6	-509 084	-569 025	-385 480	-430 426
Avskrivningar	12-16	-29 810	-30 861	-1 146	-664
		-2 201 804	-2 044 236	-1 630 169	-1 411 498
Rörelseresultat		55 492	-34 863	-15 353	-60 527
Resultat från finansiella poster					
Resultat från andelar i koncernföretag	7	-	-	28 015	24 015
Resultat från andelar i intresseföretag	8	-4 621	1 335	-	-
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		-	917	-	-
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	34 018	65 898	14 112	9 658
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-6 855	-7 455	-2 560	-1 750
		22 542	60 695	39 567	31 923
Resultat efter finansiella poster		78 034	25 832	24 214	-28 604
Uppskjuten skatt	11	-4 737	-1 143	-	-
Skatt på årets resultat	11	-4 692	-15 898	-	-
Minoritetens andel		-320	1 502	-	-
Årets resultat		68 285	10 293	24 214	-28 604

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Programvaror	12	4 358	4 884	-	-
Goodwill	13	5 251	5 437	-	-
		9 609	10 321	-	-
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader och mark	14	356 658	370 520	-	-
Inventarier och installationer	15	19 985	28 077	4 635	3 172
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		154	14 296	-	-
Hyresgästpassningar	16	122 079	104 519		
		498 876	517 412	4 635	3 172
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i koncernföretag	17			1 200 693	900 963
Andelar i intresseföretag	18	151 848	160 469	-	-
Andra långfristiga värdepappersinnehav		71	71	22	22
Andra långfristiga fordringar		2 150	2 453	1 411	1 151
		154 069	162 993	1 202 126	901 866
Summa anläggningstillgångar		662 554	690 726	1 206 761	905 038
Omsättningstillgångar					
Varulager m m					
Färdiga varor och handelsvaror		3 179	3 322	-	-
		3 179	3 322	-	-
Kortfristiga fordringar					
Kundfordringar		137 666	269 782	46 646	143 130
Fodringar hos koncernföretag				21 099	61 353
Skattefordringar		18 907	9 667	14 784	14 784
Övriga fordringar		82 294	32 102	68 027	22 472
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	75 787	57 848	53 321	29 125
		314 654	369 399	203 877	270 864
Kortfristiga placeringar					
Övriga kortfristiga placeringar	20	1 270 417	1 264 545	211 132	515 251
		1 270 417	1 264 545	211 132	515 251
Kassa och bank		1 639 711	977 122	1 628 736	944 172
Summa omsättningstillgångar		4 867 672	2 614 388	2 043 745	1 730 287
Summa tillgångar		5 530 226	3 305 114	3 250 506	2 635 325

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Eget kapital och skulder					
Eget kapital	21				
Bundet eget kapital					
Kapitalandelsfond		97 413	106 034	-	-
Övriga bundna reserver		133 219	130 653	-	-
		230 632	236 687	-	-
Fritt eget kapital					
Eget kapital		50 958	50 958	50 958	50 958
Fria reserver		981 223	964 162	858 279	886 883
Årets resultat		68 285	10 293	24 214	-28 604
		1 100 466	1 025 413	933 451	909 237
Summa eget kapital		1 331 098	1 262 100	933 451	909 237
Minoritetsintresse		6 528	18 717	-	-
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	22	10 626	13 390	-	-
Uppskjutna skatteskulder	11	43 764	39 027	-	-
Summa avsättningar		54 390	52 417	-	-
Långfristiga skulder					
Övriga skulder	23	216 268	169 385	-	-
Övriga avsättningar		-	-	5 225	7 794
Summa långfristiga skulder		216 268	169 385	5 225	7 794
Kortfristiga skulder					
Kortfristig skuld kreditinstitut		20 927	81 870		
Leverantörsskulder		1 307 666	558 863	1 234 405	427 408
Skulder till koncernföretag		-	-	184 915	201 143
Övriga skulder	24	114 394	193 253	104 910	180 174
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	839 244	968 509	787 600	909 569
Summa kortfristiga skulder		2 282 231	1 802 495	2 311 830	1 718 294
Summa eget kapital och skulder		3 890 515	3 305 114	3 250 506	2 635 325
Poster inom linjen					
Ställda säkerheter					
Fastighetsinteckningar		252 000	252 000	-	-
Summa ställda säkerheter		252 000	252 000	-	-
Ansvarsförbindelser					
Borgensförbindelser för koncernföretag		-	-	5 401	4 417
Övriga borgensförbindelser		1 411	1 151	1 411	1 151
Summa ansvarsförbindelser		1 411	1 151	6 812	5 568

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr		Koncernen		Moderföretaget	
		2013	2012	2013	2012
	Not				
Den löpande verksamheten					
Resultat efter finansiella poster		78 034	25 832	24 214	-28 604
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	26	31 667	26 041	-1 373	-4 863
		109 701	51 837	22 841	-33 467
Betald skatt	27	-13 932	-8 342	-	-
Erhållen utdelning		-	-	28 015	24 015
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		95 769	43 531	50 856	-9 452
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Ökning/minskning av varulager		142	1 040	-	-
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		63 984	-142 597	38 972	421 034
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		479 738	893 603	593 536	1 048 675
Kassaflöde från den löpande verksamheten		639 634	795 577	683 364	1 460 257
Investeringsverksamheten					
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	12-13	-2 984	-4 021	-	-
Avyttring av immateriella anläggningstillgångar		3 887	-	-	-
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	14-16	-84 331	-51 435	-2 659	-937
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		75 487	-	-	-
Ökning/minskning av långfristiga fordringar		303	-1 184	-260	-93
Ökning/minskning av kortfristiga placeringar		-	-	-304 119	-515 251
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-7 612	-56 640	301 200	-516 281
Finansieringsverksamheten					
Erhållen utdelning från intresseföretag		4 000	4 000	-	-
Upptagna långfristiga lån		46 883	160 209	-	-
Lämnat aktieägartillskott		-	-	-300 000	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		50 883	164 209	-300 000	0
Årets kassaflöde		682 905	903 146	684 564	943 976
Likvida medel vid årets början		2 241 667	1 338 521	944 172	196
Likvida medel vid årets slut*		2 924 572	2 241 667	1 628 736	944 172
<i>* varav kortfristiga placeringar</i>		1 270 417	1 264 545		

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Årsredovisningslagens regler för uppställning av resultat- och balansräkning tillämpas samt Bokföringsnämndens allmänna råd för större företag om inte annat anges nedan.

Redovisnings- och värderingsprinciper m.m.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Bidrag

Intäktsredovisning av bidrag sker på ett sådant sätt att intäkter ställs mot den kostnad stödet avser att täcka. Bidrag som avser att täcka kostnader under flera år fördelas över de år det avser, dessa stöd skuldförs i balansräkningen.

Lånekostnader

Lånekostnader belastar resultatet för den period de hänför sig.

Skatt

Koncernens totala skatt utgörs av betald och uppskjuten skatt. Uppskjutna skatteskuld hänförlig till obeskattade reserver beräknas som 22% av dessa. Uppskjuten skatt beräknas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. De temporära skillnaderna är hänförliga till avskrivningar av byggnader.

Pågående arbeten i fastigheter

Nedlagda kostnader vid ny-, till- eller ombyggnader av fastigheter redovisas som pågående arbeten i fastigheter till dess att de tas i drift. I nedlagda kostnader inkluderas samtliga direkta kostnader hänförliga till respektive objekt. Ränteutgifter under ombyggnadstiden kostnadsförs. Underhållsarbeten som genomförs i samband med ombyggnationer kostnadsförs i sin helhet löpande.

Varulager

Varulagret, värderat enligt Redovisningsrådets rekommendation nr 2 Redovisning av varulager, är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt först-in först-ut principen respektive verkligt värde. Inkursnedskrivning har skett efter individuell bedömning baserad på varulagrets åldersstruktur. I egentillverkade halv- och helfabrikat består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader samt skäligt pålägg för indirekta tillverkningskostnader.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta

Tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång.

Följande avskrivningstider tillämpas:	Koncernen	Moderföretaget
Immateriella anläggningstillgångar		
Aktiverade utvecklingskostnader	20-33 %	20-33 %
Programvaror	20 %	20 %
Goodwill	10-20 %	10-20 %
Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader	1,5-3 %	1,5-3 %
Inventarier och installationer	20-33 %	20-33 %

Kortfristiga placeringar

Samtliga värdepapper är bokförda till anskaffningsvärde. Marknadsvärdering är senaste betalkurs på bokslutsdagen. Portföljvärdering har gjorts för samtliga värdepapper på balansdagen. Värdering av fordringar har gjorts till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärdet.

Likvida medel

Koncernens likviditet är från och med 14 augusti 2012 placerad på koncernkonto med moderföretaget SKL som toppkontohavare. Koncernens likvida medel inklusive kortfristiga placeringar uppgår till 2 910 128 (2 241 667) tkr.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation (RR1:00). Koncernredovisningen omfattar de företag i vilka moderföretaget direkt eller genom dotterföretag innehar mer än 50% av röstetalet, eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande enligt ÅRL 1:4.

Intresseföretag

Aktieinnehav i intresseföretag, i vilka koncernen har lägst 20% och högst 50% av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen bokförda värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Resultat från andelar i intresseföretag" koncernens andel i intresseföretagens redovisade resultat.

De överskott som uppkommer i dotterbolagen KPA Pensionsförsäkring AB och KPA Livförsäkrings AB tillfaller försäkringarna och ingen vinstutdelning får ske och därför konsolideras dessa bolag inte i koncernen.

Not 1. Bidrag

Moderföretaget	2013	2012
Statliga bidrag	560 686	454 117
Intäkter från Landstinget	440 338	330 094
Övriga bidrag	29 645	21 538
	1 030 669	805 749

Statliga bidrag hänförligt till avtal med statliga myndigheter gällande projekt och utvecklingsarbete där förbundet medverkar aktivt redovisas över resultaträkningen.

Statliga bidrag där förbundet endast agerar som förmedlare redovisas över balansräkningen. Detta innebär att av de totala statliga bidragen på 2 509 055 tkr (1 345 657 tkr) redovisas endast 560 686 tkr (454 117 tkr) över resultaträkningen. Resterande del bokförs direkt över balansräkningen.

Not 2. Nettoomsättning per rörelsegren

Koncernen	2013	2012
Förbundsverksamheten	62 369	50 877
Upphandlingsverksamhet	420 947	384 919
Fastighetsrörelse	157 085	188 192
Tidningsverksamhet	51 907	39 958
Kursgårdsverksamhet	-	29 476
Biståndsverksamhet	37 693	26 462
Utbildningsverksamhet	7 482	6 182
Övrig rörelse	47 244	43 292
	784 727	769 358
Moderföretaget	2012	2012
Konferensverksamhet	77 045	57 160
Konsultverksamhet	61 744	49 716
Skrifter, kommissionsförsäljning	3 805	4 085
	142 594	110 961

Not 3. Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Av moderföretagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 12% (12%) av inköpen och 5% (4%) av försäljningen andra företag inom hela den företagsgrupp som moderföretaget tillhör.

Not 4. Arvode och kostnadsersättning

Koncernen	2013	2012
Deloitte AB		
Revisionsuppdrag	912	742
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	399	16
Skatterådgivning	191	-
Övriga tjänster	1 400	434
	2 902	1 192
E&Y AB		
Revisionsuppdrag	136	734
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-	354
Skatterådgivning	195	-
Övriga tjänster	551	443
	882	1 531

Not 4. forts.

Moderföretaget	2013	2012
Deloitte AB		
Revisionsuppdrag	331	180
Övriga tjänster	1 077	300
	<u>1 408</u>	<u>480</u>
E&Y AB		
Revisionsuppdrag	-	262
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-	30
Övriga tjänster	551	362
	<u>551</u>	<u>654</u>

Not 5. Leasing

Tillgångar som innehas under operationella leasing- och hyreasavtal:

Räkenskapsårets betalade leasingavgifter		419
Avtalade framtida leasingavgifter:	År	
	2014	252
	2015	142
	2016	<u>0</u>
		394

Not 6. Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda	Koncernen		Moderföretaget	
	2013	2012	2013	2012
Kvinnor	397	424	299	312
Män	233	241	169	170
Totalt	630	665	468	482

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2013		2012	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Moderföretaget	256 120	150 799	249 192	145 005
(varav pensionskostnader)		(66 239)		(56 466)
Dotterföretag	82 625	39 643	90 367	44 236
(varav pensionskostnader)		(10 502)		(11 931)
Koncernen totalt	338 745	190 442	339 559	189 241
(varav pensionskostnader)		(76 741)		(68 397)

Av moderföretagets pensionskostnader avser 852 (829) tkr gruppen styrelse och VD. Moderföretagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0 (0) tkr.

Av koncernens pensionskostnader avser 3 693 (4 627) tkr gruppen styrelse och VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 5 400 (4 417) tkr.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter m.fl. och övriga anställda damöter

	2013		2012	
	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Moderföretaget	6 377	249 743	6 599	242 593
Dotterföretag	8 994	73 631	6 301	84 066
Koncernen totalt	15 371	323 374	12 900	326 659
(varav tantiem o.d.)		(-)	(218)	(-)

Not 6. forts.

Avgångsvederlag

Inom koncernen har avtal träffats med VD i respektive dotterbolag, varigenom VD har rätt till avgångsvederlag på 12-24 månader. För VD i moderföretaget har avtal träffats, varigenom VD har rätt till 24 månaders uppsägningstid. För VD själv gäller dock en uppsägningstid på 3 månader.

Könsfördelning i styrelse och företagsledning

Koncernen

Styrelserna består till 45% (42%) av kvinnor och 55% (58%) av män.
Företagsledningarna består till 43% (35%) av kvinnor och 57% (65%) av män.

Moderföretaget

Styrelsen består till 48% (48%) av kvinnor och 52% (52%) av män.
Företagsledningen består till 50% (40%) av kvinnor och 50% (60%) av män.

Not 7. Resultat från andelar i koncernföretag

Moderföretaget	2013	2012
Utdelning från SKL Kapitalförvaltning	13 000	9 000
Utdelning från SKL Företag	15 015	15 015
	<u>28 015</u>	<u>24 015</u>

Not 8. Resultat från andelar i intresseföretag

Koncernen	2013	2012
Resultatandel i SOS Alarm Sverige AB (50%)	-278	-7 279
Resultatandel i KPA AB (40%)	-4 343	8 614
	<u>-4 621</u>	<u>1 335</u>

Not 9. Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

Koncernen	2013	2012
Ränteintäkter	24 685	65 898
Övriga finansiella intäkter	9 333	-
	<u>34 018</u>	<u>65 898</u>

Moderföretaget	2012	2012
Ränteintäkter koncernföretag	118	7 216
Ränteintäkter övriga	13 994	-
	<u>14 112</u>	<u>141 024</u>

Not 10. Räntekostnader och liknande resultatposter

Moderföretaget	2012	2012
Räntekostnader koncernföretag	-1 892	-1 012
Räntekostnader övriga	-668	-738
	<u>-2 560</u>	<u>-1 750</u>

Not 11. Skatt på årets resultat

Koncernen	2013	2012
Aktuell skatt		
Aktuell skattekostnad	-4 741	-15 898
Uppskjuten skattekostnad		
Uppskjuten skatt obeskattade reserver	-4 468	-1 143
Summa skatt på årets resultat	<u>-9 429</u>	<u>-17 041</u>
Uppskjutna skatteskulder		
Obeskattade reserver	43 764	39 027
	<u>43 764</u>	<u>39 027</u>

På resultatet i moderföretaget utgår ingen skatt till följd av tidigare skattemässiga underskott. Dessa underskott, som vid 2013 års taxering uppgick till 238 879 tkr, har inte tagits upp som tillgång i balansräkningen.

Not 12. Programvaror

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	13 775	14 088
Nyanskaffningar	1 065	4 021
Omklassificeringar	-	3 357
Avyttringar och utrangeringar	-2 698	-7 691
	<u>12 142</u>	<u>13 775</u>
Akkumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-8 891	-8 940
Avyttringar och utrangeringar	2 698	2 816
Årets avskrivning enligt plan	-1 591	-2 767
	<u>-7 784</u>	<u>-8 891</u>
Planenligt restvärde vid årets slut	4 358	4 884

Not 13. Goodwill

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	10 188	10 188
Förvärv av dotterföretag	1 883	-
Omklassificeringar	-1 179	-
	<u>10 188</u>	<u>10 188</u>
Akkumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-4 751	-3 923
Årets avskrivning enligt plan	-890	-828
	<u>-5 641</u>	<u>-4 751</u>
Planenligt restvärde vid årets slut	5 251	5 437

Not 14. Byggnader och mark

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	466 433	462 041
Nyanskaffningar	82 715	4 392
	<u>466 638</u>	<u>466 433</u>
Akkumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-138 454	-126 569
Nyanskaffningar	-43 813	-
Avyttringar	42 734	-
Årets avskrivning enligt plan	-9 836	-11 733
Omklassificeringar	-	-152
	<u>-149 369</u>	<u>-138 454</u>
Akkumulerade uppskrivningar		
Årets avskrivning enligt plan	-1 152	-1 152
	<u>41 389</u>	<u>42 541</u>
Planenligt restvärde vid årets slut	356 658	370 520

Not 15. Inventarier och installationer

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	65 011	68 166
Nyanskaffningar	20 894	9 631
Justering IB	-	937
Avyttringar och utrangeringar	-29 490	-13 719
Omklassificeringar	-	-4
	<u>56 415</u>	<u>65 011</u>
Ackumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-36 934	-40 249
Avyttringar och utrangeringar	9 871	10 567
Årets avskrivning enligt plan	-9 367	-9 072
Återförda avskrivningar vid avyttringar	-	3 049
Omklassificeringar	-	-1 229
	<u>-36 430</u>	<u>-36 934</u>
Planenligt restvärde vid årets slut	19 985	28 077
Moderföretaget	2013-12-31	2012-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	4 502	4 235
Nyanskaffningar	2 659	937
Avyttringar och utrangeringar	-50	-670
	<u>7 111</u>	<u>4 502</u>
Ackumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-1 330	-1 202
Årets avskrivning enligt plan	-1 146	-664
Återförda avskrivningar vid avyttringar	-	536
	<u>-2 476</u>	<u>-1 330</u>
Planenligt restvärde vid årets slut	4 635	3 172

Not 16. Hyresgästanpassningar

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	112 479	64 281
Omklassificeringar från påg. arbeten	14 125	48 198
Nyanskaffningar	10 410	-
	<u>137 014</u>	<u>112 479</u>
Ackumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-7 960	-3 163
Årets avskrivning enligt plan	-6 975	-4 797
	<u>-14 935</u>	<u>-7 960</u>
Planenligt restvärde vid årets slut	122 079	104 519

Not 17. Andelar i koncernföretag

Moderföretagets innehav av andelar i koncernföretag				
Dotterföretag, org nr, säte	Kapitalandel	Rösträttsandel	Antal andelar	Bokfört värde
SKL Företag AB, 556117-7535, Stockholm	100 %	100 %	650 000	243 249
SKL Kapitalförvaltning AB 556615-2657, Stockholm	100 %	100 %	1 000	957 444
				<u>1 200 693</u>

Not 18. Andelar i intresseföretag

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	160 469	163 134
Årets resultatandel	-4 621	1 335
Erhållen utdelning	-4 000	-4 000
Bokfört värde vid årets slut	151 848	160 469
Koncernens innehav av andelar i intresseföretag	Andelar/	Kapitalan-
Intresseföretag, org nr, säte	antal	delens värde
Direkt ägda	%	i koncernen
KPA AB, 556526-8694, Stockholm	40 %	77 651
SOS Alarm AB, 556159-5819, Stockholm	50 %	74 197
		151 848

Not 19. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Upplupna arvodesintäkter	4 874	4 833
Upplupna provisions- och abonnemangsintäkter	2 436	7 339
Övriga upplupna intäkter	52 420	4 550
Förutbetalda kostnader	16 057	41 126
	75 787	57 848
Moderföretaget		
Övriga upplupna intäkter	49 537	2 081
Förutbetalda kostnader	3 784	27 044
	53 321	29 125

Not 20. Kortfristiga placeringar

	Anskaffn. värde	Marknads- värde	Anskaffn. värde	Marknads- värde
Koncernen	2013-12-31	2013-12-31	2012-12-31	2012-12-31
Räntebärande instrument	870 990	898 904	961 824	985 064
Strukturerade produkter	95 435	106 036	99 253	104 685
Aktiefonder	303 992	377 070	203 468	229 766
	1 270 417	1 382 010	1 264 545	1 319 515

Not 21. Eget kapital

Koncernen	Bundna reserver	Fritt eget kapital
Eget kapital 2013-01-01		
Vid årets början	236 687	1 025 413
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital	-6 055	6 055
Förändrad koncernstruktur	-	713
Årets resultat	-	68 285
Eget kapital 2013-12-31	230 632	1 100 466
Moderföretaget	Eget kapital	Fria reserver
Vid årets början 2013-01-01	50 958	858 279
Årets resultat	-	24 214
Vid årets slut 2013-12-31	50 958	882 493

Not 22. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Pensionsskuld	10 626	12 211
Övrig avsättning	-	1 179
	<u>10 626</u>	<u>13 390</u>

Moderföretaget

Förbundets pensionsåtaganden uppgick vid årsskiftet till 959 (864) mkr. Dessa åtaganden tryggas genom medel avsatta till pensionsstiftelse, vars tillgångar uppgick till 1 202 (1 110) mkr enligt marknadsvärdering.

Not 23. Långfristiga skulder

Koncernen

Av balansposten förfaller 202 860 tkr till betalning tidigare än fem år efter balansdagen och 0 tkr senare än fem år efter balansdagen. För resterande 13 mkr finns ingen avtalad tidpunkt.

Not 24. Övriga skulder

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Skuld övriga företag i koncernkontot	-	80 856
Avräkningsskulder	90 891	102 776
Övriga skulder	23 503	9 621
	<u>114 394</u>	<u>193 253</u>

Moderföretaget

Avräkningsskulder	90 891	170 553
Övriga skulder	14 019	9 621
	<u>104 910</u>	<u>180 174</u>

Not 25. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen	2013-12-31	2012-12-31
Upplupna personalkostnader	38 466	47 651
Övriga förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	40 664	18 087
Förutbetalda hyror	19 848	16 037
Förutbetalda intäkter landstinget	-	95 136
Förutbetalda prenumerationsintäkter	3 138	12 981
Övriga förutbetalda statliga projektmedel	709 843	749 690
Övriga förutbetalda projektmedel	27 285	28 927
	<u>839 244</u>	<u>968 509</u>

Moderföretaget

Upplupna personalkostnader	26 676	33 984
Övriga upplupna kostnader, förutbetalda intäkter	23 796	2 430
Förutbetalda intäkter landstinget	-	95 136
Övriga förutbetalda statliga projektmedel	709 843	749 690
Övriga förutbetalda projektmedel	27 285	28 329
	<u>787 600</u>	<u>909 569</u>

Not 26. Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

Koncernen	2013	2012
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar	29 810	32 438
Förändring av avsättningar	-2 764	-4 897
Minoritetsintressen andel	-	-461
Resultatandel i intresseföretag	4 621	-1 334
Justering eget kapital	-	-413
Uppskjutna skatteskulder	-	708
	<u>31 667</u>	<u>26 041</u>

Not 26. forts.

Moderföretaget	2013	2012
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar	1 146	664
Förändring av avsättningar	-2 569	-5 661
Övrigt	50	134
	<hr/>	<hr/>
	-1 373	-4 863

Not 27. Betald inkomstskatt

Koncernen	2013	2012
Skattekostnad enligt resultaträkning	-4 692	-15 898
Förändring av skattefordran	-9 240	7 556
	<hr/>	<hr/>
	-13 932	-8 342

Stockholm den 10 april 2014

Anders Knapé
Ordförande

Lennart Gabrielsson
1:e vice ordförande

Ilmar Reepalu
2:e vice ordförande

Carola Gunnarsson
3:e vice ordförande

Emil Broberg

Pia Kinhult

Lena Micko

Elisabeth Unell

Erik Langby

Sten Nordin

Suzanne Frank

Anders Ågren

Birgitta Rydberg

Monica Selin

Anders Henriksson

Peter Roslund

Tomas Rudin

Annelie Hulthén

Heléne Fritzon

Helene Hellmark Knutsson

Ann-Catrin Lofvars

/Håkan Sörman
Verkställande direktör

**Vår revisionsberättelse avseende denna årsredovisning
och koncernredovisning har avgivits den 26 juni 2014.**

Niklas Wickström

Kenneth Strömberg

Eva Åsare

Deloitte AB

Göran Engquist
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till kongressen i Sveriges Kommuner och Landsting
Organisationsnummer 222000-0315

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Sveriges Kommuner och Landsting för räkenskapsåret 2013-01-01 – 2013-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisning på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisning inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisning. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisning, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av

rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisning upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kongressen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för förbundet och för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande förbundets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Sveriges Kommuner och Landsting för räkenskapsåret 2013-01-01 – 2013-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande förbundets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande förbundets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens

förslag till dispositioner beträffande förbundets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisning granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot förbundet. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har

handlat i strid med årsredovisningslagen eller förbundets stadgar.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att kongressen disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 26 juni 2014

Eva Åsare
Förtroendevald revisor

Niklas Wikström
Förtroendevald revisor

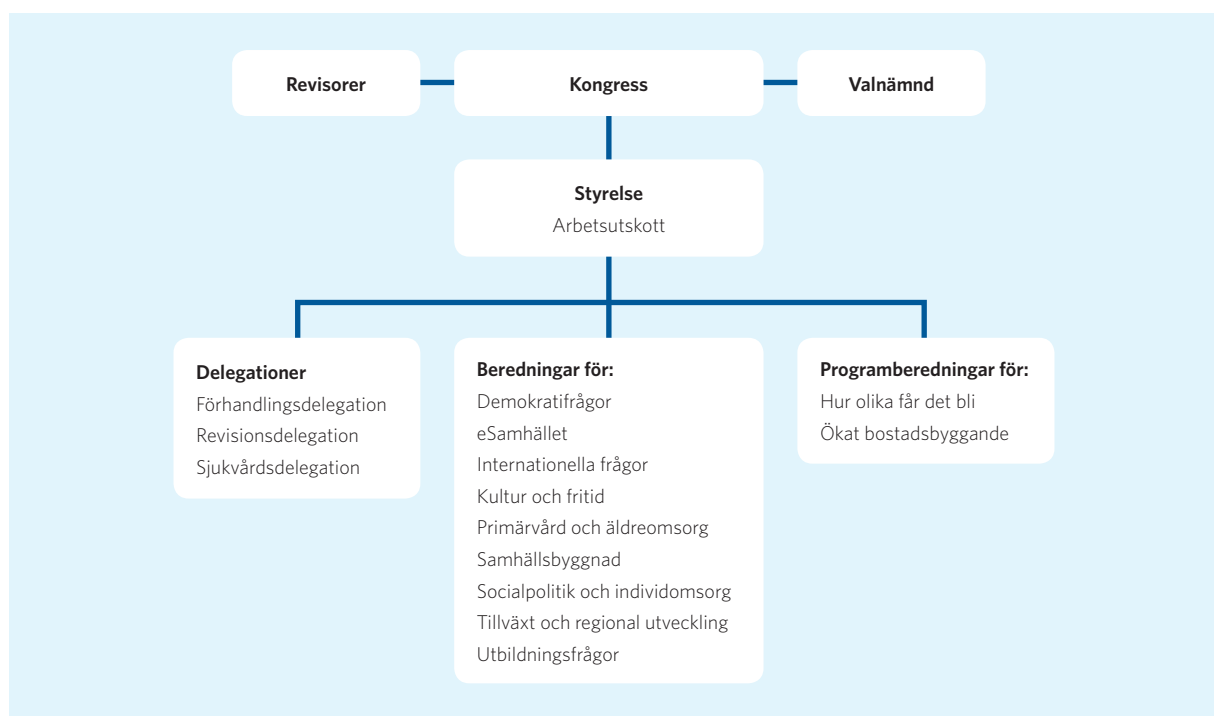
Kenneth Strömberg
Förtroendevald revisor

Deloitte AB

Göran Enquist
Auktoriserad revisor

Politisk organisation

Organisationsschema

Förtroendevalda

Sveriges Kommuner och Landstings styrelse. *Ordinarie ledamöter.*

Ordförande:
Anders Knape (M)
ledamot kommunfull-
mäktige
Karlstads kommun
anders.knape@skl.se
08-452 78 01

1:e vice ordförande:
Lennart Gabrielsson (FP)
ledamot kommunfull-
mäktige
Sollentuna kommun

2:e vice ordförande:
Ilmar Reepalu (S),
ledamot kommunfull-
mäktige
Malmö stad

3:e vice ordförande:
Carola Gunnarsson (C)
oppositionsledare
kommunstyrelsen
Sala kommun

Elisabeth Unell (M)
oppositionsråd
Västerås stad

Pia Kinhult (M)
regionstyrelsens
ordförande
Region Skåne

Erik Langby (M)
nämndordförande
Norrtälje kommun

Sten Nordin (M)
finansborgarråd
Stockholms stad

Suzanne Frank (M)
landstingsstyrelsens
ordförande
Landstinget Kronoberg

Anders Ågren (M)
kommunalråd
Umeå kommun

Birgitta Rydberg (FP)
landstingsråd
Stockholms läns lands-
ting

Monica Selin (KD)
regionråd
Västra Götalands-
regionen

Anders Henriksson (S)
landstingsstyrelsens
ordförande
Landstinget i Kalmar län

Lena Micko (S)
kommunalråd
Linköpings kommun

Peter Roslund (S)
kommunstyrelsens
ordförande
Piteå kommun

Karin Wanngård (S)
oppositionsborgarråd
Stockholm stad

Anneli Hulthén (S)
Kommunstyrelsens
ordförande
Göteborgs stad

Helene Hellmark
Knutsson (S)
landstingsråd
Stockholms läns lands-
ting

Heléne Fritzon (S)
kommunalråd
Kristianstads kommun

Ann-Catrin Lofvars (MP)
landstingsråd
Landstinget Dalarna

Emil Broberg (V)
landstingsråd
Landstinget i Östergöt-
land

Sveriges Kommuner och Landstings styrelse. *Ersättare.*

Torbjörn Rosdahl (M)
landstingsstyrelsens
ordförande
Stockholms läns lands-
ting

Jonas Ransgård (M)
kommunalråd
Göteborgs stad

Peter Danielsson (M)
kommunstyrelsens
ordförande
Helsingborgs stad

Inger KällgrenSawela (M)
oppositionsråd
Gävle kommun

Stefan Svensson (M)
kommunstyrelsens
ordförande
Partille kommun

Helene Odenjung (FP)
kommunalråd
Göteborgs stad

Jonas Andersson (FP)
regionråd
Västra Götalands-
regionen

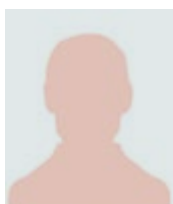
Eva Nypelius (C)
regionstyrelseledamot
Region Gotland

Kristina Jonäng (C)
regionråd
Västra Götalands-
regionen

Bengt Germundsson
(KD)
kommunstyrelsens
ordförande
Markaryds kommun

Gert-Inge Andersson (S)
regionstyrelsens
ordförande
Västra Götalands-
regionen

Anna Fransson (S)
landstingsråd
Landstinget Kronoberg

Ulf Olsson (S)
kommunstyrelsens
ordförande
Borås stad

Elvy Söderström (S)
kommunstyrelsens
ordförande
Örnsköldsviks kommun

Peter Lindroth (S)
oppositionsråd
Karlsborgs kommun

Peter Olofsson (S)
landstingsstyrelsens
ordförande
Västerbottens läns
landsting

Katarina Berggren (S)
kommunstyrelsens
ordförande
Botkyrka kommun

Karolina Skog (MP)
kommunalråd
Malmö stad

Anna Hövenmark (V)
kommunstyrelseledamot
Jokkmokks kommun

Kenneth Backgård (NS)
oppositionsråd
Norrbottens läns
landsting

Billy Bertilsson (SVG)
gruppledare
Västra Götalands-
regionen

Adjungerande till styrelsen

I sin egenskap av ordförande och vice ordförande i förhandlingsdelegationen och sjukvårdsdelegationen.

Ingela Gardner
Sundström (M)
ordförande i förhand-
lingsdelegationen
Österåkers kommun

Mats Eriksson (M)
ordförande i sjukvårds-
delegationen
Region Halland

Ingrid Lennerwald (S)
1:e vice ordf i sjukvårds-
delegationen
Region Skåne

Arbetsutskottet

Ordinarie ledamöter

Anders Knape (M), Karlstads kommun
Lennart Gabrielsson (FP), Sollentuna kommun
Carola Gunnarsson (C), Sala kommun
Monica Selin (KD), Västra Götalandsregionen
Ilmar Reepalu (S), Malmö stad
Anders Henriksson (S), Landstinget i Kalmar län
Lena Micko (S), Linköpings kommun

Ersättare

Elisabeth Unell (M), Västerås stad
Helene Odenjung (FP), Göteborgs stad
Eva Nypelius (C), Region Gotland
Bengt Germundsson (KD), Markaryds kommun
Peter Roslund (S), Piteå kommun
Karin Wanngård (S), Stockholms stad
Anneli Hulthén (S), Göteborgs stad

Beredningen för demokratifrågor

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Sven-Åke Thoresen (S)
Region Gävleborg

Vice ordförande
Peter Helander (C)
Mora kommun

Anna Wiklund (M)
Enköpings kommun

Gösta Bergenheim (M)
Region Halland

Paul Lindvall (M)
Linköpings kommun

Carina Sándor (FP)
Skinskattebergs
kommun

Magnus Oscarsson (KD)
Ödeshögs kommun

Margaretha Olsson (S)
Olofströms kommun

Urban Granström (S)
Nyköpings kommun

Lilly Bäcklund (S)
Lycksele kommun

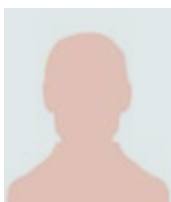

Anna Johansson (S)
Göteborgs stad

Ersättare

Fredrik Saweståhl (M)
Tyresö kommun

Maria Dellham (M)
Landstinget Västmanland

Ulf Bingsgård (M)
Trelleborgs kommun

Mattias Karlsson (M)
Luleå kommun

Aida Hadzialic (S)
Halmstads kommun

Marie Ekman (S)
Skövde kommun

Els-Marie Ragnar (SVG)
Västra Götalands-
regionen

Beredningen för eSamhället

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Jerker Swanstein (M)
Region Skåne

Vice ordförande
Kalle Sandström (S),
Landstinget Blekinge

Mats Gerdau (M)
Nacka kommun

Patrik Stenvard (M)
Landstinget Gävleborg

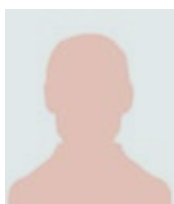
Annika Tännström (M)
Västra Götalands-
regionen

Jonas Andersson (FP)
Västra Götalands-
regionen

Gustav Hemming (C)
Stockholms läns lands-
ting

AnnSofie Andersson (S)
Östersunds kommun

Jan-Åke Simonsson (S)
Västra Götalands-
regionen

Börje Wennberg (S)
Landstinget Uppsala län

Agneta Granström (MP)
Norrbottens läns
landsting

Ersättare

Inga-Lill Jonsson (M)
Nordmalings kommun

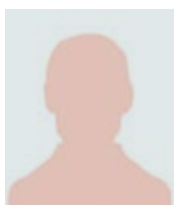
Thomas af Bjur (FP)
Landstinget Sörmland

Rasmus Persson (C)
Örebro kommun

Birgitta Nordwall (KD)
Västerbottens läns
landsting

Anna Ljungdell (S)
Nynäshamns kommun

Birgitta Sevefjord (V)
Stockholms läns lands-
ting

Yasin Abbes (-)
Västra Götalands-
regionen

Beredningen för internationella frågor

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Lotta Håkansson Harju (S)
Järfälla kommun

Vice ordförande
Lars Persson (FP)
Sundsvalls kommun

Alexander Wendt (M)
Landstinget Blekinge

Margareta Björck (M)
Stockholms stad

Ewa-May Karlsson (C)
Vindelns kommun

Åke Svensson (S)
Region Gotland

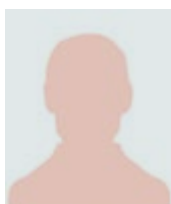

Yoomi Renström (S)
Ovanåkers kommun

Ersättare

Michael Sandin (M)
Region Skåne

Hampus Magnusson (M)
Göteborgs stad

Magnus Leivik (M)
Landstinget Sörmland

Birgitta Sacrédeus (KD)
Landstinget Dalarna

Åsa Eriksson (S)
Norbergs kommun

Mikael Skoog (S)
Helsingborgs stad

Vivianne Macdisi (S)
Landstinget i Uppsala län

Beredningen för kultur och fritid

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Madeleine Sjöstedt (FP)
Stockholms stad

Vice ordförande
Monica Haider (S)
Landstinget Kronoberg

Catrin Hulmarker (M)
Hjo kommun

Hans Swedell (M)
Kiruna kommun

Lena Celion (M)
Gotlands kommun

Eva Hellstrand (C)
Åre kommun

Conny Brännberg (KD)
Västra Götalandsre-
gionen

Kristina Zakrisson (S)
Kiruna kommun

Mattias Josefsson (S)
Ulricehamns kommun

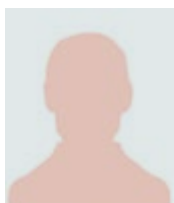

Jim Aleberg (S)
Västra Götalandsre-
gionen

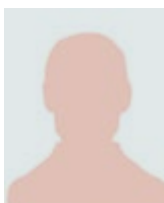

Angelica Rage (S)
Forshaga kommun

Ersättare

Kristina Tharing (M)
Göteborgs stad

Henrik Yngvesson (M)
Landstinget i Kalmar län

Ingeborg Wiksten (FP)
Landstinget Västernorr-
land

Maria Lindelöf (KD)
Västerås stad

Jan Bohman (S)
Borlänge kommun

Helena Proos (S)
Enköpings kommun

Karin Thomasson (MP)
Östersunds kommun

Beredningen för primärvård och äldreomsorg

Ordinarie ledamöter

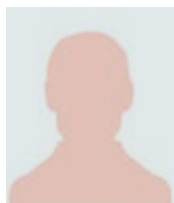
Ordförande
Staffan Werme (FP)
Örebro kommun

Vice ordförande
Marie-Louise Forsberg-
Fransson (S)
Örebro läns landsting

Marie Ljungberg Schött
(M)
Stockholms läns lands-
ting

Jonas Holm (M)
Hudiksvalls kommun

Ola Karlsson (M)
Örebro läns landsting

Maria Rydén (M)
Göteborgs stad

Cecilia Andersson (C)
Västra Götalandsre-
gionen

Gudrun Brunegård (KD)
Landstinget i Kalmar län

Sören Bertilsson (S)
Landstinget Dalarna

Denise Norström (S)
Landstinget Västmanland

Marie Sällström (S)
Landstinget Blekinge

Anna-Carin
Magnusson (S)
Landstinget i Jönköpings
län

Kent Larsson (SVG)
Västra Götalands-
regionen

Ersättare

Nicklas Sandström (M)
Västerbottens läns
landsting

Marit Hesse (M)
Västra Götalands-
regionen

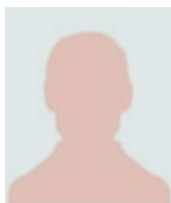
Gilbert Tribo (FP)
Region Skåne

Lise-Lott Bensköld-
Olsson (S)
Region Halland

Anders Åkesson (MP)
Region Skåne

Joel Hamberg (V)
Eskilstuna kommun

Bernt Nordgren (NS)
Norrbottens läns
landsting

Beredningen för samhällsbyggnad

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Gunnar Hedberg (M)
Uppsala kommun

Vice ordförande
Åsa Ögren (S)
Umeå kommun

Pär Jönsson (M)
Östersunds kommun

Carina Zachau (M)
Örkelljunga kommun

Lennart Kalderén (M)
Salem kommun

Claes Jägevall (FP)
Tibro kommun

Aphram Melki (C)
Järfälla kommun

Lars Thunberg (KD)
Helsingborgs stad

Jonas Karlsson (S)
Örebro läns landsting

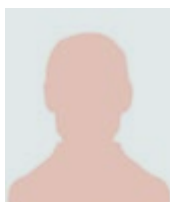
Elin Rydberg (S)
Jönköpings kommun

Eva Andersson (S)
Norrköpings kommun

Nanna Wikholm (S)
Stockholms läns lands-
ting

Dan Gahnström (MP)
Botkyrka kommun

Ersättare

Bo Frank (M)
Växjö kommun

Leif Gripestam (M)
Täby kommun

Mathias Sundin (FP)
Norrköpings kommun

Carina Blank (S)
Gävle kommun

Owe Nilsson (S)
Göteborgs stad

Vilmer Andersen (V)
Region Skåne

Lennart Ojanlatva (NS)
Norrbottnens läns
landsting

Beredningen för socialpolitik och individomsorg

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Marlene Burwick (S)
Uppsala kommun

Vice ordförande
Ewa Samuelsson (KD)
Stockholms stad

Jan-Erik Wallin (M)
Vara kommun

Jonas Carlgren (M)
Hedemora kommun

Eva Öhbom Ekdahl (M)
Nacka kommun

Anja Soneson (M)
Malmö stad

Maria Winberg
Nordström (FP)
Helsingborgs stad

Mari-Louise
Wernersson (C)
Falkenbergs kommun

Ingela Andersson (S)
Helsingborgs stad

Monica Hansson (S)
Trollhättans stad

Dario Espiga (S)
Göteborgs stad

Peder Björk (S)
Sundsvalls kommun

Karin Rågsjö (V)
Stockholms stad

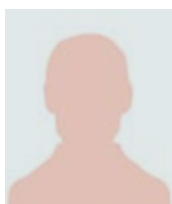
Ersättare

Mikaela Waltersson (M)
Halmstads kommun

Else Ammor (M)
Sundsvalls kommun

Anders Åhrlin (M)
Örebro kommun

Ulrika Landergren (FP)
Kungsbacka kommun

Patrik Karlsson (S)
Mölnads stad

Hanna Westerén (S)
Region Gotland

Jessica Rydell (MP)
Landstinget i Kalmar län

Beredningen för tillväxt och regional utveckling

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Roland Åkesson (C)
kommunstyrelsens
ordförande
Mönsterås kommun

Vice ordförande
Johan Persson (S)
Kalmar kommun

Lena Melesjö Windahl
(S)
Karlstads kommun

Harald Hjalmarsson (M)
Västerviks kommun

Ulla Hamilton (M)
Stockholms stad

Gunilla Levén (M)
Västra Götalands-
regionen

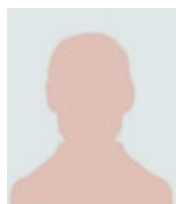
Ewa Bertz (FP)
Region Skåne

Christian Gustavsson (M)
Linköping kommun

Leif Blomqvist (S)
Västra Götalands-
regionen

Jimmy Jansson (S)
Eskilstuna kommun

Birgitta Losman (MP)
Västra Götalands-
regionen

Christine Axelsson (S)
Region Skåne

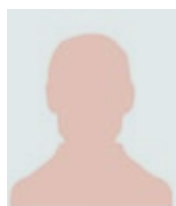

Kenneth Backgård (NS)
Norrbottens läns
landsting

Ersättare

Anders Gäfvert (M)
Härnösands kommun

Stefan Tornberg (C)
Norrbottens läns
landsting

Sverker Ågren (KD)
Landstinget Västernorr-
land

Erika Ullberg (S)
Stockholms läns lands-
ting

Robert Uitto (S)
Jämtlands läns landsting

Elisabeth Strömquist (S)
Landstinget Västernorr-
land

Anders Sundström (NS)
Norrbottens läns
landsting

Beredningen för utbildningsfrågor

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Maria Stockhaus (M)
Sollentuna kommun

Vice ordförande
Marie-Louise Rönmark
(S)
Umeå kommun

Mats Green (M)
Jönköpings kommun

Lars-Inge Stomberg (M)
Partille kommun

Anna-Caren Säterberg
(S)
Åre kommun

Maria Söderberg (C)
Krokoms kommun

Torkild Strandberg (FP)
Landskrona kommun

Lennart Bondeson (KD)
Örebro kommun

Mikael Rosén (M)
Falu kommun

Ulla Gradeen (S)
Värnamo kommun

Robert Hammarstrand
(S)
Göteborgs stad

Lena Baastad (S)
Örebro kommun

Åsa Gyberg-Karlsson (V)
Karlskrona kommun

Ersättare

Carina Wutzler (M)
Vellinge kommun

Martina Mossberg (M)
Haninge kommun

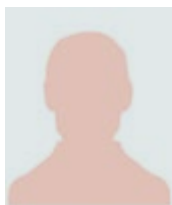
Anna Svalander (FP)
Borås stad

Katrin Stjernfelt Jammeh
(S)
Malmö stad

Robert Noord (S)
Haninge kommun

Anders Teljebäck (S)
Västerås stad

Lars-Eric Bergman (M)
Strömsunds kommun

Revisorer

Ordinarie revisorer

Eva Åsare (M)
Helsingborg

Niklas Wikström (FP)
Karlstad

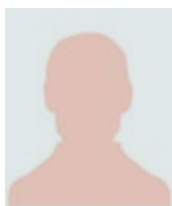

Kenneth Strömberg (S)
Stockholm

Ersättare

Lennart Petterson (C)
Svalöv

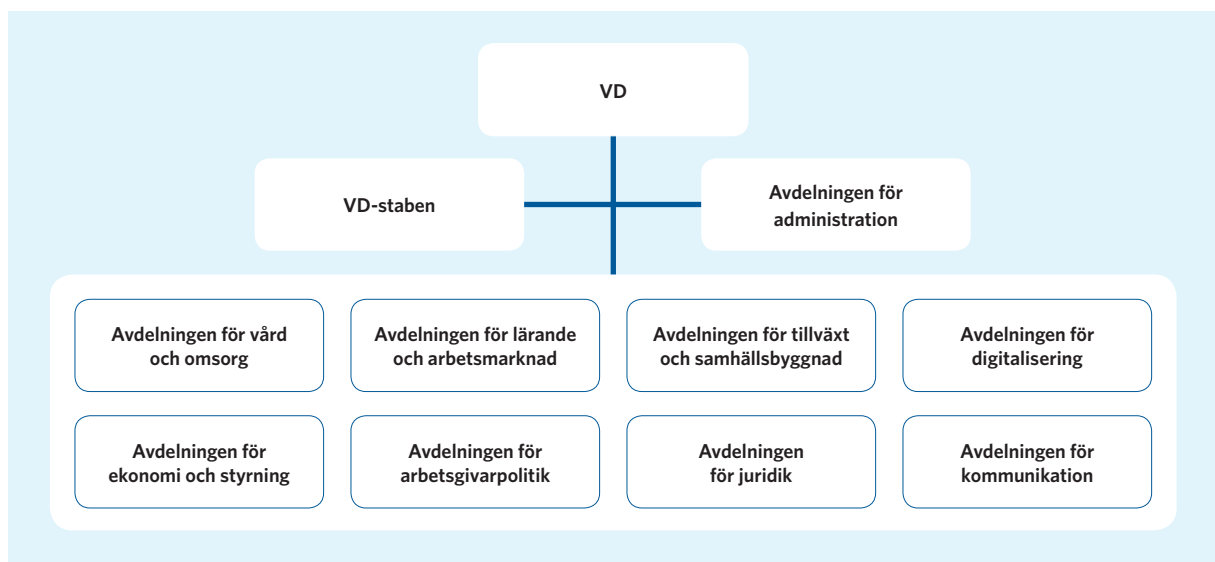
Stefan Gustavsson (KD)
Sävsjö

Kjell Henriksson (S)
Laholm

Kansliorganisation

Organisationsschema

Årsredovisning 2013

SKL är en medlemsorganisation för kommuner, landsting och regioner som ska verka på medlemmarnas uppdrag och med utgångspunkt i den lokala och regionala demokratin.

Årsredovisningen för 2013 innehåller en beskrivning och uppföljning av förbundets verksamhet under året.

Beställ eller ladda ner på webbutik.skl.se

ISBN 978-91-7585-133-4